

ORTAOKUL 8.SINIF ÖĞRENCİLERİNİN ELEKTRONİK SÖZLÜK KULLANIMINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Tuba KAPLAN¹, Fatma YILDIZ²

ÖZ

Günümüzde bilgisayar ve internetin yaygınlaşmasıyla birlikte teknoloji eğitim hayatına da girmiş ve sık kullanılır olmuştur. Teknolojinin eğitim hayatına yansımalarından biri de elektronik sözlüklerdir. Öğrenciler, anlamını bilmedikleri ve cümlenin bağlamından yola çıkarak tahmin edemedikleri sözcüklere sözlükten bakma ihtiyacı duymaktadır. Bu noktada da elektronik sözlükler devreye girmektedir. Bu araştırmanın amacı, ortaokul 8.sınıf öğrencilerinin elektronik sözlük kullanımına yönelik görüşlerini ortaya koymaktır. Araştırmaya 35 öğrenci katılmıştır ve nitel araştırma desenlerinden olgu bilim kullanılmıştır. Araştırmanın verileri, yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Öncelikli olarak veriler kodlanmış, daha sonra verileri genel olarak açıklayan kategoriler oluşturulmuştur. Araştırma sonucuna göre öğrencilerin, elektronik sözlük kullanımını basılı sözlük kullanımına göre hızlı ve kullanışlı bulduğu; kelime sayısı bazında ise elektronik sözlüklerin daha çok kelimeye sahip olduğunu düşündükleri tespit edilmiştir. Diğer taraftan basılı sözlükleri ucuz, pratik ve kolay taşınma gibi özelliklerinden dolayı elektronik sözlüklere tercih eden katılımcılar da mevcuttur. Bunun yanında elektronik sözlüğü kullanmak bir yana ismini bile duymamış olan öğrencilerin varlığına rastlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kelime Dağarcığı, Elektronik Sözlük, Basılı Sözlük.

¹Doktora öğrencisi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi, El-mek: tubakaplan(at)gantep.edu.tr

²Yüksek Lisans Öğrencisi, Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi, El-mek: ftmyldz2722(at)gmail.com

THE OPINIONS OF MIDDLE SCHOOL 8TH GRADERS ABOUT ELECTRONIC DICTIONARY USAGE

ABSTRACT

Nowadays, technology has become a part of education life and has been often used along with the proliferation of computers and the Internet. One of the reflections of technology in education life is electronic dictionaries. Students are in need of looking up the words that they do not know the meaning of or can not make out from the context. Electronic dictionaries step in at this point. The aim of this research is to reveal the opinions of 8th graders about electronic dictionary usage. 35 students participated in the research. Phenomology was applied as a qualitative research pattern in the research. The data of the research was collected via semi-structured interview form. Content analysis was used in order to analyze the obtained data. First the data was coded and then categories which explain the data broadly were composed. According to the results of the research, students find electronic dictionary usage faster and more practical than the hard copy ones and think that electronic dictionaries contain more words than the hard copy ones. On the other hand, some participants prefer hard copy dictionaries to electronic ones because of their cheapness, practicality and easiness to carry. Besides, let alone using electronic dictionaries, it was confirmed that there are some students who have never heard of that device before.

Keywords: Vocabulary Knowledge, Electronic Dictionary, Hard Copy Dictionary.

Kaplan, Tuba ve Yıldız, Fatma “Ortaokul 8.Sınıf Öğrencilerinin Elektronik Sözlük Kullanımına Yönelik Görüşleri”. *ulakbilge* 6. 20 (2018): 101-112

Kaplan, T. ve Yıldız, F. (2018). Ortaokul 8.Sınıf Öğrencilerinin Elektronik Sözlük Kullanımına Yönelik Görüşleri. *ulakbilge*, 6(20), s.101-112

1.Giriş

Dil, insanı diğer canlılardan ayıran en önemli özelliktir. Dünya üzerinde yaşayan toplumlara bakıldığında her ulusun kendine özgü bir dili ve bu dilin kendine has kuralları vardır. Aksan, “Bir toplumu ulus yapan bağların en güçlüsü, dildir. Bireyleri ulusuna, yurduna, geçmişine sıkı sıkıya bağlar; kuşaktan kuşağa aktararak gelen dil, bireyi geçmişle gelecek arasındaki zincirin bir halkası durumuna getirir” (2015: 13) diyerek dilin toplumları millileştirdiğine vurgu yapmaktadır. “Dil insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta, kendine mahsus kanunları olan ve ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar sistemi, seslerden örülmüş içtimâî bir müessesedir” (Ergin, 2004: 3) şeklinde tanımlanan dilin, çok yönlü olan büyük bir yapı olduğu vurgulanmaktadır. Bu yapı içerisinde de “zihinde belli bir kavramı karşılayan veya kavramlar arasındaki ilişkiyi sağlayan ve bağlam içerisinde kullanılmaya hazır-çekimlenmemiş- birimler” (Kurudayıoğlu ve Karadağ, 2005: 305) “Bir veya birden çok heceli ses öbeklerinden oluşan ve tek başlarına zihindeki belli kavramlara karşılık olan somut veya soyut söz kalıplarıdır; somut ve soyut kavramlar arasında ilişki kuran dil birimleridir.” (Korkmaz, 2003: 6). “Anlam taşıyan ve cümlenin kurulmasında etken rol oynayan ses ya da sesler topluluğu” (Kantemir, 1997:178) şeklinde tanımlanan kelimeler, dil denen yapının en önemli unsuru olarak gösterilmektedir. Kelimeler düşüncelerimizi ifade etmemizde ve tavırlarımızı göstermemizde yani iletişim kurmamızda da etkilidir (Özbay ve Melanlıoğlu, 2008: 32).

Kelimenin ne olduğu genel hatlarıyla ifade edildikten sonra sözcük dağarcığının tanımlarına bakmak yerinde olacaktır. Akarsu, sözcüğün dilin en çok anlam taşıyan parçası olduğunu ve yaşayan dünya içinde birey ne ile sözcüğün aynı değerde olduğunu ifade etmektedir (1998: 31). “Kişinin kullandığı sözcüklerin tamamı ya da bir bütüncede yer alan sözcüklerin tamamı kelime dağarcığı şeklinde tanımlanmaktadır” (Vardar, 2002: 182) ya da bir topluluğun ya da kişinin söz dağarcığındaki kelimelerin tamamı (Korkmaz, 1992: 100) şeklinde tanımlanan sözcük dağarcığı, kişinin kendini rahat bir şekilde ifade etmesini sağlamakla birlikte olaylara derinlemesine bakmasını da sağlamaktadır.

İnsan hayatında bu denli önemli olan kelime hazinesi çalışmalarına ilköğretimin ilk yıllarından itibaren başlayarak amaçlı ve sistemli kelime öğretimi çalışmaları yapılması gerekmektedir. Öğretmenlerin uyguladığı kelime öğretimi çalışmalarında, öğrenciler sadece o etkinliklerle işlenen kelimeleri dağarcıklarına katmamaktadır; aynı zamanda kelime öğrenmenin, anlam kurmanın, zihin ve düşünce gelişiminin, dağarcıklarına giren bu kelimeleri sözlü ve yazılı olarak da kullanmanın önemini kavramakta ve içselleştirmektedir (Göçer, 2009: 1029).

Araştırmacıların bulunduğu ortak nokta, sözcük dağarcığının zenginliğinin öğrencilerin okuduğunu ve dinlediğini anlamlandırmasında oldukça önemli olduğu gerçeğidir. Kelime dağarcığı, bireylerin doğduğu andan itibaren başlayıp resmi öğretim süreciyle birlikte gelişimini arttırarak devam ettirmektedir(Yaman, 2010: 736). Bu durumda öğretmenlerin sözlük kullanmak konusunda öğrencileri teşvik etmesi büyük bir önem taşımaktadır. Kelime öğretimini kolaylaştırmak ve hız kazandırmak adına hazırlanan elektronik sözlüklerle ilgili öğrencilerin düşüncelerini ortaya koymayı amaçlayan bu çalışma ile bu sözlüklerin sağladığı yararların ortaya çıkacağı düşünülmektedir.

2.Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada, nitel araştırma desenlerinden olgubilim (fenemenoloji) deseni kullanılmıştır. “Olgubilim (fenemenoloji/phenomenology) deseni farkında olduğumuz derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışla sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır”(Yıldırım ve Şimşek, 2013: 78).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Gaziantep’in Nizip ilçesine ait Mehmet Niyazi Marufoğlu Ortaokulundaki 35 kişilik 8.sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Öğrencilerin 17’si kız, 18’i erkektir. Araştırma grubunun seçilmesinde okulun bulunduğu bölgenin sosyoekonomik düzeyinin düşük olması etkili olmuştur.

2.3.Veritoplama Aracı

Araştırmada, öğrencilerin elektronik sözlük kullanımına yönelik görüşlerini ortaya koymak amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formundaki sorular Abdullah Dağtaş tarafından geliştirilmiştir (2014).

2.4.Verilerin Analizi

Veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Görüşme soruları kategorilendirilerek analiz edilmiştir. Çünkü içerik analizi belirli kurallara dayalı kodlamalarla bir metnin bazı sözcüklerinin daha küçük içerik kategorileri ile özletildiği sistematik, yinelenabilir bir teknik olarak tanımlanır. Bir mesajın belli özelliklerinin objektif ve sistematik bir şekilde tanınmasına yönelik çıkarımların yapıldığı bir tekniktir (Büyüköztürk vd. , 2016: 250). Analiz yapılırken her öğrenciye bir sayı verilmiş ve cinsiyeti erkek olanlar (E), kız olanlar (K) şeklinde belirtilmiş; kod ve kategorilere yerleştirilmiştir.

3.Bulgular

Araştırmaya katılan 8.sınıf öğrencilerinin elektronik sözlüklerin avantajları kategorisine ait kodları Tablo 1’de gösterilmiştir.

Kodlar	Öğrenci Sayısı
Hızlı olma	20
Kullanışlı olma	5
Avantajlı olma	4
Tüm kelimelerin yer alması	4
Araştırıp öğrenmeye yöneltmesi	5
Eğlenceli olma	7
Zaman kaybı olmaması	2
Gözleri yormaması	4

Tablo 1.

Tablo 1’deki kodlara göre öğrenciler; elektronik sözlüklerin hızlı olduğunu, tüm kelimelerin yer aldığını, araştırma isteği uyandırdığını, eğlenceli ve kullanışlı olduğunu belirtmiştir. Bu sözlükler gözleri yormadığı için daha fazla kelime arayıp bulmak mümkündür.

Tablo 1’deki kodların ulaşıldığı çeşitli öğrenci cümleleri ise şunlardır:

“Bir şeyleri anında öğrenebiliriz. Kelimeleri daha kolay buluruz. Basılı sözlükle uğraşacağımıza elektronik sözlükle anında buluruz (K1).”

“Basılı sözlükte bulamadığımız kelimeler olabilir. Elektronik bir sözlükte her kelimenin anlamını bulabiliriz (K3).”

“Aradığımız kelimeyi anında bulması işimizi kolaylaştırır (K9).”

“Basılı sözlükte her şeyi bulamayabiliriz ve gözlerimiz yorulur. Elektronik sözlükte direk sözcüğü arayıp bulabiliriz (K7).”

“Bir kelimeyi daha kısa sürede bulması zamandan kazanç sağlar (E1).”

“Basılı sözlüğe göre daha kullanışlı çünkü elektronik sözlükte hem daha fazla kelime var ve aradığımızı bulabiliyoruz hem de zamanımız daha az gidiyor (E9).”

“Test çözmeye kolaylık sağlar (E13).”

“Ne güzel kelimenin hem anlamı hem de cümle içinde kullanımı çıkıyor. Ben de böyle olunca daha iyi anlıyorum (E14).”

“Avantajı çoktur çünkü çok şey öğretiyor ve derse ilgimi artırıyor (E16).”

“Ben elektronik sözlükten kelime bulurken çok eğleniyorum (K2).”

“Elektronik sözlük daha eğlenceli. Çünkü cevabı hemen verdiği için sıkılmadan ödev yapabiliyorum (K10).”

“Elektronik sözlük daha iyi, daha hızlı, daha kullanışlı ve daha zevkli. Bu yüzden ben de elektronik sözlüğü tercih ediyorum (E16).”

“Artık sözlükten kelime ararken vakit kaybım olmuyor ve gözlerim de yorulmuyor (E17).”

Elektronik sözlüklerin dezavantajları kategorisine ait kodlar Tablo 2'de gösterilmiştir.

Kodlar	Öğrenci Sayısı
Sosyal medyayı anımsatması	4
Başarı seviyesini düşürme	1
Şarjının bitmesi	1
Kelimenin yanlış kullanılması	4
Gözlerin bozulması	4
Kolaya alıştırtma	2
Olumsuz birçok yanının olması	8
Öğreticiliğinin ve akılda kalıcılığının olmaması	1
Vücuda zarar vermesi	1

Tablo 2'deki kodlara göre öğrenciler; elektronik sözlüklerin başarı seviyelerini düşürdüğünü, bazı kelimelerin doğru şekilde tanımlanmadığı bilgisayar ve tableten elektronik sözlüğü kullandıklarında sosyal medyayı hatırlattığı için

zaman kaybına neden olduğunu, kolayla alıştırmamanın yanında başarı seviyelerini düşürdüğünü ve uzun süre kullandıklarında gözlerini bozduğunu ifade etmiştir. kelimeyi ararken bir çaba gerektirmediği için kolayla alıştırmaktadır.

Tablo 2’deki kodların ulaşıldığı çeşitli öğrenci cümleleri:

“Telefon, tablet, bilgisayar radyasyon yaydığından vücudumuza zararı var (K5).”

“Bazen doğru cevap vermiyor. Basılı sözlükte ise her şey doğru (K9).”

“Aslında kolayla alıştığımız için hayatımız daha kötü olurdu (K13).”

“Sadece araştırdığımız sözcüğe bakarız. Baktığımız sözcüğü hemen unuturuz. Facebook, google gibi kötü alışkanlıklarımız olur. Araştırmayı bırakır arkadaşlarla internette sohbet ederiz (K13).”

“Araştırma yapmadan, çaba göstermeden bilgiye ulaşırız. Ama basılı sözlükten baksak arasak belki başka kelimeler öğreniriz ve kelime hazinemiz daha da gelişir (E1).”

“Elektronik sözlükte çaba harcamadan bulmak var. Yani ortada bir emek yok. Ben, kendim araştırıp bulmayı severim. Bulduğum bilgiler de benim için paha biçilemez bir değere sahip olur (E3).”

“... Bulduğumuz kelimeyi hemen unuturuz (E8).”

“İnternet çekmiyorsa elektronik sözlüğü kullanamayız ve geri kalırız (E17).”

“Öğrencilerin başarı seviyelerini düşürür (E18).”

“...Basılı sözlüğü nerdeyse her kırtasiyede bulabiliyorduk. Ama elektronik sözlük sadece bazı kırtasiyelerde var (K15).”

Basılı sözlük kullanmanın avantajları kategorisine ait kodlar tablo 3’te gösterilmiştir.

Kodlar	Öğrenci Sayısı
Gözü bozmaması	5
Taşınabilir olması	2
Aranmayan kelimeleri de öğrenme	2

Bilgisayardan uzak tutması	2
Bir kelimenin diğer anlamlarına da ulaşma	3
Olumlu yanı çoktur	4
Tablo 3.	

Tablo 3'teki kodlara göre öğrenciler; Basılı sözlüklerin kolay taşındığını, bir kelimenin diğer anlamlarına da ulaşıldığını, yeni kelime öğrenmelerini sağladığını, bilgisayarda zaman kaybına neden olmadığını, gözler açısından daha sağlıklı olduğunu birçok olumlu tarafının bulunduğunu söylemiştir.

Tablo3'teki kodların ulaşıldığı çeşitli öğrenci cümleleri:

“ ... Küçük ve taşınabilir olması en sevdiğim özelliğidir (K1).”

“İnsanları bilgisayardan uzaklaştırıp daha çevreci bir yaklaşım sunar. Alfabeyi daha iyi ezberlememizi sağlar (K3).”

“Taşınabilir ve şarjının bitme olayının olmaması (K7).”

“Basılı sözlük kullanmak bence daha iyidir çünkü basılı sözlükte bir sözcüğü araştırırken birçok yeni kelime öğreniyoruz (E1).”

“Basılı sözlüğü her zaman yanımızda taşıyabiliriz ve her yerde anlamını bilmediğimiz kelimelere bakabiliriz (E3).”

“Sadece araştırdığını değil diğer sözcükleri de öğreniyorsun (E10).”

“Basılı sözlük kullanırsan zihnin açılır ve her şey kafanda kalır (E13).”

“Bu sözlüklerin çok avantajı var mesela ucuz olmak gibi (E9).”

“Basılı sözlükte kardeşlerim ve arkadaşarımla birlikte kelimeyi kim daha hızlı bulacak yarışması yapıyoruz. Böylece alfabetik sırayı da öğrenmek daha kolay oluyor (E11).”

Basılı sözlük kullanmanın dezavantajları kategorisine ait kodlar Tablo 4'te gösterilmiştir.

Kodlar	Öğrenci Sayısı
Gözü bozması	1
Kelime sayısının sınırlı olması	4
Zaman kaybı	8
Basım hatası	1
Çabuk yırtılması	3
Kâğıt israfı	1

Tablo 4.

Tablo 4'teki kodlara göre öğrenciler; basılı sözlüklerin kelime sayısı bakımından sınırlı olduğunu, kelimeleri ararken zaman kaybına yol açtığını, basım hatalarına rastlandığını, kağıt israfına neden olduğunu ve çabuk yırtıldığını dile getirmiştir.

Tablo 4'teki kodların ulaşıldığı çeşitli öğrenci cümleleri:

“Her gün bir sözcük bulana kadar gözümüz bozulurdu (K1).”

“Zaman yönünden bizi biraz uğraştırıyor çünkü sayfaları çevirdikçe çeviriyoruz (K4).”

“Basılı sözlük olmasaydı her şeyi o kadar çabuk anlamazdık ve bilgi sahibi olamazdık (K5).”

“Yapraklar hassas olduğu için çabuk yırtılıyor. Kağıdın rengi sarımsı olunca almak istemiyorum çünkü ben hep beyaz olsun istiyorum (K6).”

“Basılı sözlüğün dezavantajı sadece zaman kaybıdır (K7).”

“Basılı sözlükte bazı kelimeler hatalı ve yanlış çıkabilir (E1).”

“... Aradığımız kelimeyi bulamayabiliriz (E9).”

“Bizim başka derslerden de ödevlerimiz var. Tüm vaktimiz sözlükte kelime aramaya gidiyor. Sonra gözlerimiz ağrıyor ve diğer ödevlerimi yapmaya zamanım kalmıyor (E12).”

“Ben basılı sözlüğü sevmiyorum. Basılı sözlükte her kelime için tekrar tekrar arama yapıyorsun. Durmadan sayfa çevirip yoruluyorsun sonra da durmadan dinlenmek zorunda kalıyorsun. Yani eğer çok fazla kelime araştırırsan sık sık mola vermek zorundasın (E13).”

“Bir kelimeyi daha uzun sürede bulması, zamandan kayıp, kâğıt israfı gibi dezavantajları vardır (E10).”

“Her gün bir sözcük bulana kadar gözümüz bozulurdu (E17).”

“... Çok yorucu kelimeleri uzun süre bulamayınca hatta bazen o kelime sözlükte yer almayınca sinirlenebiliyorum (E18).”

4. Sonuç ve Tartışma

Ana dilde temel dil becerileri (okuma, yazma, konuşma ve dinleme) iletişimin sağlanması noktasında oldukça önemlidir. Dil becerilerinde başarı sağlanması için öğrencinin kelime hazinesi büyük bir önem taşımaktadır. Öğrenciler bu kelimelerden bazılarını günlük hayatlarında öğrenirken bazılarını ise okulda öğretmeninden ya da ders kitaplarından öğrenmektedir. Ders kitaplarında öğrencilerin bilmedikleri kelimeleri ilk etapta cümlenin bağlamından yola çıkarak tahmin etmesi ve anlamlandırması beklenmektedir. Bunu yapamadığı takdirde ise sözlükler devreye girmektedir. Teknoloji çağı denilen günümüzde elektronik sözlükler, öğrencilerin bilmedikleri kelimelere hızlıca ulaşmalarını sağlamaktadır. Elektronik sözlüklere ilişkin öğrencilerin görüşlerini almayı amaçlayan bu çalışmada öğrencilerin bu çalışmadan elektronik sözlüklere ilişkin görüşleri ortaya konulmuştur. verilerinden hareketle elektronik sözlüklerin kullanılabilirliği ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Araştırma grubundaki öğrencilerle yapılan görüşmeler sonucunda öğrencilerin büyük bir kısmı, elektronik sözlüklerin hızlı olmalarından dolayı avantaj sağladığını ifade etmiştir.. Bunu yaparken basılı sözlüklerle karşılaştırma yoluna giden öğrenciler, basılı sözlüklerde kelime aramanın daha yorucu ve zaman alıcı olduğunu belirtmiştir. Diğer taraftan öğrenciler, elektronik sözlüğün dezavantajlarının da olduğunu bilincindedir. Buna gerekçe olarak elektronik sözlüklerin onlara sosyal medyayı anımsattığını ve sosyal medyada çok zaman geçirmeleri neden olarak gösterilmiştir. Ayrıca internette yer alan reklamlar da onları dersten uzaklaştıran bir diğer faktör olarak gösterilmiştir.

Katılımcılardan bir kısmı basılı sözlükleri ucuz, kolay taşıma, yeni kelime öğrenimini kolaylaştırma gibi gerekçelerden dolayı tercih ettiklerini belirtmiştir. Ancak sınıf bazında bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun elektronik sözlükleri daha avantajlı buldukları tespit edilmiştir. Yapılan birçok çalışmaya göre, öğrencilere sözlük kullanma becerisi kazandıracak kişi öğretmendir (Melanlioğlu,

2013; Yaman ve Dağtaş, 2014). Bu noktada öğretmenlere, öğrencileri sözlük kullanmaya teşvik etme noktasında büyük görevler düşmektedir. Öğrencilere bilgiyi hazır olarak sunmak yerine araştırmaya yöneltme, merak duygusu uyandırma, motivasyonlarını artıracak çalışmalar yaptırma yerinde olacağı kanısındayız.

Öğrenciler, elektronik sözlük kullanırken ödevlerini daha çabuk bitirdiğini ve diğer ödevlerine de zaman ayırabildiklerini belirtmiştir Basılı sözlükte ise sözlükte ise sözcük aramayı sıkıcı ve yorucu bulduklarının ifade etmiştir. Basılı sözlüklerin avantajları kategorisi altında, öğrencilerden birkaçı elektronik sözlüklerin insanı kolaya alıştırdığını ama basılı sözlüğün araştırmaya yönelttiğini, emek verip buldukları için de bu bilgilerin daha çok değerli olduğunu söylemiştir.

Çalışma grubunun seçilmesinde okuldaki öğrencilerin sosyoekonomik düzeylerinin düşük olması ve buna bağlı olarak da elektronik cihazların daha az kullanılması etkili olmuştur. Bununla birlikte elektronik sözlük tercihinin nedenlerini ortaya koymak amaçlanmıştır.

Çalışmanın genel sonuçlarından yola çıkarak öğretmenlerin sözlük kullanımına önem vermeleri ve öğrencileri teşvik etmeleri, ders ve ders dışı etkinliklerde kelime öğretimi çalışmalarına yer vermeleri önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Akarsu, B. (1998). *Dil Kültür Bağlantısı*. İnkılap Kitabevi, İstanbul.
- Aksan, D. (2015). *Her yönüyle dil ana çizgileriyle dilbilim*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Dağtaş, A. (2014). *Ortaokul 7. Sınıf Öğrencilerinin Elektronik Sözlük Kullanımına Yönelik Görüşleri*. Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl:2, Sayı:7,Aralık 2014,s.542-545.
- Ergin, M. (2004). *Türk Dil Bilgisi*. (4. Baskı). İstanbul: Bayrak Basım, Yayım, Dağıtım.
- Göçer, A. (2009). *Türkçe Eğitiminde Öğrencilerin Söz Varlığını Geliştirme Etkinlikleri ve Sözlük Kullanımı*, International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 4/4 Summer
- Kantemir, E. (1997). *Yazılı ve Sözlü Anlatım*. Ankara: Engin Yayınevi.
- Korkmaz, Z. (1992). *Grammer Terimleri Sözlüğü*, Ankara
- Korkmaz, Z. (2003). *Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi)*. Ankara: TDK Yayınları.
- Kurudayıoğlu, M. ve Karadağ, Ö. (2005). *Kelime Hazinesi Çalışmaları Açısından Kelime Kavramı Üzerine Bir Değerlendirme*. GÜ, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 25(2), 293-307.

- Melanlioğlu, D. (2013). *Ortaokul öğrencilerinin sözlük kullanma alışkanlıkları*. Uluslar Arası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, Sayı:2,s.266-284.
- Özbay, M. ve Melanlioğlu, D. (2008). “*Türkçe Eğitiminde Kelime Hazinesinin Önemi*”. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1(5), 30-45.
- Vardar, B. (2002). *Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü*. (1. baskı). İstanbul: Multilingual Yayınları.
- Yaman, H. (2010). “*İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Sözlük Kullanma Alışkanlıkları Üzerine Bir Değerlendirme*”. Türklük Bilim Araştırmaları Dergisi, 27, 735-751.
- Yaman, H. ve Dağtaş, A. (2014), “*Ortaokul 6, 7 ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Sözlüklere Yönelik Tutumları: Betimsel Bir Analiz*”, Turkish StudiesInternational Periodical for theLanguages, Literature and History of Turkish or Turkic, 9/3, 1581-1597.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013), *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (9. baskı). Ankara: Seçkin Yayınları.